

Binnen de vaste commissie voor Financiën hebben enkele fracties de behoefte om over de brief van de staatssecretaris van Financiën d.d. 22 oktober 2013 over de evaluatie van de werkkostenregeling (Kamerstuk 33 402, nr. 9), enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De voorzitter van de commissie,
Van Nieuwenhuizen-Wijbenga

De griffier van de commissie,
Berck

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben de brief van de staatsecretaris Financiën over de evaluatie van de Werkkostenregeling gelezen.

De leden van de VVD-fractie vragen zich af of met deze nieuwe regeling de beoogde administratieve lastenverlichting ook wordt bereikt. Zo staan er in de brief een aantal zaken die eerder lasten verzwarend ogen. Zo kunnen declaraties niet meer op gevoel ingevuld worden, maar dient bij elke declaratie heel precies te worden nagegaan hoe deze ingeboekt moet worden.

Hoe denkt de staatsecretaris de beoogde lastenverlichting te bereiken?

Er is onduidelijkheid over enkele begrippen in de regeling, wanneer is bijvoorbeeld een bijeenkomst een zakelijke bijeenkomst? Heeft u daar voorbeelden van?

Is de staatsecretaris positief over de nieuwe informatie die na de evaluatie over de werkkostenregeling beschikbaar is gekomen? Vindt hij dat de regeling snel genoeg wordt ingevoerd door werkgevers? Is de bekendheid met deze regeling groot genoeg onder het midden- en kleinbedrijf? Is de staatsecretaris van plan deze bekendheid te vergroten?

Hoe wil de staatsecretaris het gevoel van urgentie om de regeling op tijd in te voeren vergroten?

Uit de brief van de staatsecretaris blijkt echter dat er maar op zeer beperkte schaal van de fietsregeling gebruik wordt gemaakt. Wil de staatsecretaris de fietsregeling ontzien, om duurzaam verkeer te stimuleren?

De leden van de VVD-fractie hebben veel berichten ontvangen van werkgevers die door de werkkostenregeling hun personeel geen bedrijfskleding meer kunnen aanbieden en ook geen korting meer kunnen geven op de eigen producten. Herkent de staatsecretaris dit probleem? Zo ja, is de staatsecretaris van plan hier iets in te veranderen? Wat zou dit kosten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de fractie van de PvdA hebben met belangstelling kennisgenomen van de evaluatie van de werkkostenregeling (WKR) door onderzoeksbureau Panteia en de kabinetsreactie daarop. Daaruit blijkt een wisselvallig beeld van de tevredenheid bij het bedrijfsleven over de nieuwe WKR. De leden van de PvdA-fractie kunnen echter uit de kabinetsreactie niet opmaken welke politieke en beleidsmatige conclusies het kabinet trekt uit de evaluatie. Ook in het bedrijfsleven bestaat onzekerheid over de toekomst van de werkkostenregeling.

Uit berichten in de pers is duidelijk geworden dat het kabinet vooralsnog de oude regeling wil voortzetten naast de nieuwe werkkostenregeling. De leden van de fractie van de PvdA willen weten of dit optionele model slechts tijdelijk zal zijn dan wel permanent. Indien het antwoord «tijdelijk» is dan rijst de vraag welke termijn daarmee wordt bedoeld. Tevens zijn deze leden benieuwd op welke punten het kabinet voornemens is de werkkostenregeling aan te passen om tegemoet te komen aan de bezwaren en knelpunten die tijdens de experimenteerfase aan het licht zijn gekomen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de fractie van de PVV hebben met belangstelling kennisgenomen van de evaluatie van de werkkostenregeling. De leden van deze fractie hebben de volgende vragen, aan- en/of opmerkingen.

Een passage uit de brief intrigeert de leden van de PVV-fractie bijzonder: »Voor wat betreft de hoogte van het forfait blijkt het Paretoprincipe te gelden, in de volksmond ook wel 80 – 20 regel genoemd. Gebleken is namelijk dat 78% van de werkgevers aan de vrije ruimte genoeg heeft voor de belaste vergoedingen en verstrekkingen die zij aan hun werknemers verstrekken, dat wil zeggen voor de vergoedingen en verstrekkingen waarvoor geen gerichte vrijstelling of nihilwaardering geldt».

Essentieel bij het Paretoprincipe is de verhouding 80–20. In de bovenstaande passage blijkt dat 78% (+/- 80%) van de werkgevers aan de vrije ruimte genoeg heeft en dus 22% (+/- 20%) van de werkgevers niet. De gepresenteerde conclusie is slechts eenvoudige rekenkunde. Echter deze uitleg geeft een onjuiste interpretatie van het Paretoprincipe. Het Paretoprincipe (80–20-regel) zegt kort dat in 80% van je tijd doe je 20% van je werk en in 20% van je tijd doe je 80% van je werk.

In tijd van bezuinigingen is dit een uiterste waardevolle opmerking, immers met 20% van de menskracht doe je 80% van het werk, de overige 80% doet slechts 20% van het werk. Het kan dus altijd minder bij de overheid, er is genoeg ruimte voor efficiencyverbetering. Het is fijn dat de staatsecretaris ons daar nog eens aan heeft doen herinneren.

De werkkostenregeling zat in het Belastingplan 2011. De werkkostenregeling had een budget-neutrale lastenverlichting moeten brengen. De inwerkingtreding was gepland voor 1 januari 2014, er kwam een overgangsregeling, een soort voortrein, die inging op 1 januari 2011. Er was dus een gewenningsperiode van 3 jaar. In februari 2013 bleek dat die gewenningsperiode met 2 jaar verlengd ging worden. Kortom een gewenningsperiode van 5 jaar, sommige mensen maken hun middelbare school af in die 5 jaar. Een vereenvoudiging neemt 5 jaar om in te voeren.

Ergens is er iets misgegaan. De regeling wordt nog maar beperkt toegepast. Maar de systematiek is natuurlijk goed. Hoe dit te rijmen is met het geringe gebruik dat er van de regeling gemaakt is de leden van de PVV-fractie nog steeds niet duidelijk. Graag dan ook verduidelijking.

De leden van de fractie van de PVV zijn nieuwsgierig of van uitstel misschien afstel gaat komen. Of gaat deze trein onverkort door. Het lijkt wel dat de bodemplaat er, net als bij de Fyra, is van onder gevallen. Quo vadis werkkostenregeling, doordenderen of dood spoor? De leden van de fractie van de PVV horen het graag.

De nieuwe regeling zou een vereenvoudiging moeten zijn. Het bedrijfsleven ervaart de regeling echter niet als zodanig? Het schijnt een heel gedoe te zijn om de regeling goed op te zetten, zo wordt het VVD-kamerlid Neppéus in het FD van 11 februari 2013 aangehaald. En de heer Groot van de fractie van de PvdA maant de staatssecretaris om goed te luisteren naar de klachten en wensen van de werkgevers en werknemers.

Zou de staatsecretaris nog eens aan de leden van de PVV-fractie willen verduidelijken waar nu precies de vereenvoudiging zit en hoe we van het gedoe afkomen en of hij al goed geluisterd heeft naar de klachten en wensen van de werkgevers en werknemers?

Klopt het dat de enige administratieve lastenverlichting alleen gevonden kan worden in een vermindering van de uitvoering en controle door de Belastingdienst?

De regeling heeft een forfaitair karakter, meer specifiek met betrekking tot het percentage. Een forfait is een vereenvoudiging, een benadering van de werkelijkheid, maar dan vereenvoudigd. Meestal is aan een forfaitaire regeling ook de optie verbonden dat men altijd naar de werkelijkheid terug kan en geen gebruik maakt van het forfait. Hier blijkt er echter sprake van een verplicht forfait.

De heer Kavelaars van Deloitte stelt dat het gebrek aan differentiatiemogelijkheid van het percentage daadwerkelijk een gebrek is aan de regeling. Het lijkt als of hij, net als bij de werknemersverzekeringen, differentiatie per sector nodig acht. Hoe kijkt de staatssecretaris aan tegen een sectorale differentiatie van het forfaitaire percentage?

Overweegt de staatssecretaris om de van de werkkostenregeling een «echte» forfaitaire regeling te maken met tegenbewijs? Zo nee waarom niet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de fractie van D66 ondersteunen het doel van de werkkostenregeling (WKR), namelijk vereenvoudiging. Vraag is echter of de WKR ook daadwerkelijk tot een vereenvoudiging leidt. Het baart dan ook zorgen dat uit de evaluatie blijkt dat bedrijven de WKR in ieder geval niet als een verlichting van de administratieve lasten ervaren. De leden hebben mede in dit kader verschillende vragen over de WKR.

De leden van de fractie van D66 vragen de staatssecretaris om te reageren op het artikel «Uitstel werkkostenregeling dreigt; Poging tot verlaging administratieve lasten slaat niet aan bij bedrijf» uit het Financieele Dagblad van 8 februari 2013. In dat artikel staat dat bronnen rond het Ministerie van Financiën bevestigen dat de verplichte overstap naar de WKR met één of twee jaar wordt uitgesteld. Klopt dat?

De leden van de fractie van D66 vragen de staatssecretaris in te gaan op de pro's en contra's rondom het eventuele uitstellen van de verplichte overstap naar de WKR. Zijn hiermee ook budgettaire consequenties gemoeid, bijvoorbeeld door hogere uitvoeringskosten voor de Belastingdienst? Zo ja, hoe hoog zijn die budgettaire effecten per jaar uitstel?

Het baart de leden van de fractie van D66 zorgen dat veel bedrijven de WKR niet kennen. Maar liefst 44% van de kleinste organisaties zegt nog nooit gehoord te hebben van de WKR. Gemiddeld over alle organisaties is dat 38%. Van de kleinste organisaties zegt slechts 26% volmondig kennis te hebben over de WKR. Kan de staatssecretaris reageren op deze cijfers? Welke acties wil de staatssecretaris ondernemen om de bekendheid te vergroten?

De leden van de fractie van D66 vragen het kabinet om te reageren op drie voorbeelden van verwarrende of onwenselijke regelgeving uit het artikel «Kostenregeling schrikt bedrijven af» uit het Financieele Dagblad van 28 oktober 2011.

- 1) Als het personeelsfeest buiten de onderneming wordt georganiseerd, zouden de kosten ten laste van de vrije ruimte komen. Dat zou niet het geval wanneer het feest binnenshuis plaatsvindt.
- 2) Het gebruik van de ballpoint die werknemers van hun werkgever krijgen, wordt in de werkkostenregeling op nihil gewaardeerd. De

kosten ervan hoeven dus niet te worden opgevoerd. Voorwaarde is wel dat de ballpoint ter beschikking is gesteld. Als de pen leeg is, moet die strikt genomen worden teruggegeven.

- 3) De tablet zit tussen de computer en de mobiele telefoon in. Is het beeldscherm groter dan 7 inch dan is het een computer, kleiner een mobiel. De computer op het werk valt niet onder de WKR. Het mobieltje ook niet, mits voor 10% professioneel gebruikt.

Kloppen deze voorbeelden volgens de staatssecretaris? En zo ja, ziet hij mogelijkheden tot verbetering en vereenvoudiging van de regelgeving op deze punten?

Kan de staatssecretaris een groslijst geven van alle vrijstelling binnen de WKR? Kan hij tevens een groslijst geven van alle nihil-waarderingen? Kan de staatssecretaris ingaan op de optie om de vrijstellingen en nihil-waarderingen te schrappen of beperken, en in plaats daarvan het loonbegrip te wijzigen (bijvoorbeeld door als loon te definiëren dat wat maatschappelijk als loon wordt ervaren)?

Kan de staatssecretaris ingaan op het criterium «werkplek» bij het loonbegrip? Klopt het dat het huis van een werknemer die thuiswerkt niet onder dit begrip valt? Zo ja, welke invloed heeft dit op de mogelijkheden van gebruik van de vrijstelling en nihil-waarderingen? Bestaat hierdoor niet het risico op het ontmoedigen van thuiswerken?

Klopt het dat het vergoeden van de zakelijke telefoonkosten in de vrije ruimte valt? Klopt het dat een beschikbaar gestelde telefoon (die voor tenminste 10% zakelijk gebruik wordt) vrijgesteld wordt? Zo ja, waarom bestaat dit onderscheid? En vindt de staatssecretaris in dat geval de prikkel voor werkgevers om dan maar een telefoon beschikbaar te stellen gewenst?

Klopt het dat vergoedingen aan niet-actieve werknemers alleen onder het forfait mogen worden verrekend als het gaat om de aanschaf van branche-eigen producten (art. 30, lid 1, g Wet LB 1964). Voor welk percentage van de bedrijven heeft deze voorwaarde effect? Hoe verhoudt dit zich tot de administratieve lasten?

Klopt het dat tijdelijk verblijf in het kader van de dienstbetrekking en maaltijden met een meer dan bijkomstig zakelijk karakter worden aangemerkt als gericht vrijgestelde kosten. Hiervan is sprake als de werknemer ambulante is en niet voldoet aan de 20-dagenregeling of op een vaste werkplek werkt. Op welk percentage heeft deze 20-dagenregeling effect? Hoe verhoudt dit zich tot de administratieve lasten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren op basis van de evaluatie dat de WKR nog slechts beperkt wordt toegepast (door 10% van de werkgevers). Het kabinet constateert verder dat er nog veel te doen is op het gebied van voorlichting om het kennisniveau over de WKR te verhogen. Genoemde leden vragen wat het kabinet concreet gaat doen om de overgang naar het nieuwe systeem op 1 januari 2014 beter te faciliteren en werkgevers beter voor te lichten.

Uit de evaluatie blijkt dat werkgevers die de die de WKR toepassen veelal van mening zijn dat het forfait voldoet. Genoemde leden vragen het kabinet op basis waarvan vervolgens de conclusie wordt getrokken dat het forfait in zijn algemeenheid voldoet, aangezien slechts een klein deel van de werkgevers gebruik maakt van de WKR.

De werkgevers die zijn overgestapt naar de WKR maakten de overstap omdat de WKR voor hen een voordeel oplevert. Volgens de leden van de ChristenUnie-fractie zal een deel van de werkgevers die de overstap nog niet maakten onvoldoende hebben aan het forfait en zullen zij worden geconfronteerd met forse eindheffingen. Het forfait is per 1 januari 2013 verhoogd naar 1,5%. Materieel gezien levert dit volgens genoemde leden geen enkele extra ruimte op, omdat wegens het wegvallen van de fiscale bijtelling vergoeding Zorgverzekeringswet van 7,1%, materieel gezien de ruimte niet is vergroot. Genoemde leden vragen of het kabinet bereid is om rekening te houden met een hoger percentage voor het forfait, zodat dit werkelijk extra ruimte oplevert voor de WKR?

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren op basis van de evaluatie dat werkgevers nog niet ervaren dat er sprake is van administratieve lastenverlichting als gevolg van de invoering van de WKR. Zij vragen het kabinet welke stappen zullen worden gezet om de administratieve lasten die gepaard gaan met de (invoering van) de WKR te verminderen.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben begrepen dat werkgevers met extra administratieve lasten worden geconfronteerd doordat de voor de WKR relevante kosten exclusief omzetbelasting worden geadmineistreerd in de administratie terwijl de WKR uitgaat van bedragen inclusief omzetbelasting. Zij vragen of het kabinet bereid is om binnen de WKR twee verschillende forfaitaire percentages te hanteren, waardoor de administratieve last voor de werkgevers wordt verminderd, bijvoorbeeld 1,5% van de fiscale loonsom inclusief omzetbelasting en 1,4% van de fiscale loonsom exclusief omzetbelasting.

De jaaropstelling in het kader van de WKR vindt (praktisch gezien) in januari plaats. De leden van de ChristenUnie-fractie zijn van mening dat dit, met name bij werkgevers met een sterk wisselend aantal medewerkers vanwege seizoenswerk en oproepkrachten, aan het eind van het jaar een grote administratieve druk geeft. Bovendien dient de WKR-afrekening hoe dan ook (mede) beoordeeld te worden door de salarisadministratie vanwege de aangifteverplichting. Genoemde leden vragen of het kabinet bereid is om de termijn voor het opstellen van de WKR-jaaropstelling met een aantal maanden te verruimen?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen bijzondere aandacht voor de positie van startende ondernemers. Zij vragen het kabinet of het klopt dat voor startende ondernemers de vrije ruimte in het kader van de WKR per aangifteperiode dient te worden bepaald, zonder herrekening na afloop van het jaar en dat hierdoor overschrijdingen van de ruimte in bepaalde aangifteperiodes niet verrekend worden in onderschrijdingen in andere periodes? Klopt het dat hierdoor mogelijk 80% eindheffing wordt afgedragen terwijl de relevante verstrekkingen/vergoedingen in het kader van de WKR onder het forfait blijven, zo vragen deze leden. Indien dit het geval is vragen genoemde leden of het kabinet bereid is om startende ondernemers de mogelijkheid te bieden na afloop van het kalenderjaar een afrekening op te maken.

De leden van de ChristenUnie constateren dat de regeling voor vergoedingen en verstrekkingen door de vele waarderinggrondslagen behoorlijk ingewikkeld is geworden. Zij vragen het kabinet welke keuzemogelijkheden werkgevers straks zullen hebben, mocht de WKR als enige regeling gaan gelden. Is het mogelijk om onderscheid te maken tussen een systeem waarbij alle relevante vergoedingen en verstrekkingen worden samengenomen en er een hoger forfait geldt én een systeem waarbij werkgevers werken volgens de WKR in zijn huidige vorm

(met de daarbij behorende veelheid aan waarderingsgrondslagen), zo vragen deze leden.

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat thuiswerken momenteel onvoldoende wordt gestimuleerd met de WKR. Slechts de verstrekkingen die een werkgever op grond van de Arbeidsomstandighedenwet verplicht doet aan medewerkers zijn op nihil gewaardeerd. Alle andere verstrekkingen of vergoedingen voor voorzieningen op de thuiswerkplek zijn belast onder de werkkostenregeling, bijvoorbeeld de veel voorkomende vergoeding voor de providerkosten voor de internetverbinding. Genoemde leden zijn van mening dat het aantrekkelijk maken van thuiswerken op deze wijze een flink beslag legt op de WKR. Zij vragen het kabinet thuiswerken te stimuleren door hiervoor meer ruimte te bieden in de WKR, dan wel door alternatieve stimuleringsmaatregelen te nemen. Deze leden ontvangen graag een reactie op dit punt.

De leden van de ChristenUnie-fractie zijn een groot voorstander van efficiëntie en verduurzaming op de werkplek, bijvoorbeeld door papierloos vergaderen en werken. Zij constateren echter dat het werken met tablets fiscaal wordt ontmoedigd, doordat werkgevers bij vrije verstrekking moeten aantonen dat een tablet voor 90% zakelijk wordt gebruikt. Voor mobiele telefoons en tablets kleiner dan 7 inch geldt dat vrije verstrekking mogelijk is indien meer dan 10% van het gebruik zakelijk is. Genoemde leden zijn van mening dat de fiscale behandeling van tablets innovatie en duurzaamheid in de weg staat. Zij vragen het kabinet om nog eens nader te kijken naar het onderscheid tussen fiscale behandeling van tablets groter en kleiner dan 7 inch. Graag horen deze leden hoe het kabinet van plan is om papierloos werken te bevorderen.